

Posudek bakalářské práce

Lenka KOPŘIVOVÁ, Záhřebský arcibiskup Alojzije Stepinac a jeho vztah k ustašovskému a komunistickému režimu. (bakalářská práce na FSV Institut mezinárodních studií, vedoucí práce PhDr. Miroslav Šesták, CSc.), Praha 2006, 79 s.

Rozporná a velmi těžko jednoznačně hodnotitelná postava záhřebského arcibiskupa z let druhé světové války je hlavní postavou bakalářské práce. Z ne snadno zpracovatelného tématu dokázala autorka, poté co zpracovala slušnou materiálovou bázi, na základě rozsáhlé literatury, dospět k textu, který vyhovuje požadavkům, kladeným na práce bakalářské.

Při pokusu o postižení života a práce chorvatského primase, nepřehlédnutelné postavy moderních chorvatských dějin, se autorka zcela logicky zaměřila na období druhé světové války a krátce po ní. To, že si vyvolila postavu dosud v odborné literatuře spíše opomíjenou (pomineme-li církevní tisky hagiografického charakteru) výrazně zvyšuje užitečnost a potřebnost zpracování problematiky. Tím je dána společenská potřebnost práce.

Podle mého názoru byl Stepinac především krajní nacionalista a krajní pravičák. Proto uvítal vznik Nezávislého chorvatského státu a neváhal se také na jeho existenci podílet přijetím některých veřejných funkcí (poslanec sněmu, generální vikář armády). Proto by bylo užitečné se zamyslet nad tím, co Stepinace vedlo k soužití s režimem: zřejmě to nebyl jen antikomunismus a vyhraněný nacionalismus. Proti zvěrstvům, spáchaným v prvních dnech existence nezávislého Chorvatska na desítkách tisíc místních Srbů chorvatskou spodinou, skrývajících se za ustašovskými milicemi, neprotestoval (na rozdíl od některých německých generálů a diplomatů). Ani proti holocaustu, jen proti neadekvátnímu zacházení s jeho oběťmi. A ani proti věznění Chorvatů levicového smýšlení.

Jen několik drobných připomínek: Marccone přijel, nemýlím-li se, jako osobní posel papeže, s. 18, a pokud si pamatuji, tak když byl Pavelic v Itálii, přijal jej papež v soukromé návštěvě; na s. 38 se objeví termín križari, vysvětlen na s. 40; pro mě osobně je cenný fakt, že od července 1942 byla v partyzánské armádě zavedena

duchovní služba. Možná, že by stálo za to vysvětlit, že počáteční vliv ustaše byl v chorvatské společnosti minimální, teprve po porážce Jugoslávie, jejím následném rozpadu a vzniku Nezávislého chorvatského státu, se vytváří asi stotisícová základna hnutí, opírající se povětšinou o kariéristy a lumpenproletariát.

Autorka si vybrala složitou a ne snadno zpracovatelnou tematiku. Z materiálu, který měla k dispozici, napsala velmi slušnou práci, která vyhovuje požadavkům kladeným na práce bakalářské. Doporučuji proto přijetí této práce, kterou hodnotím jako výbornou - 1.

Praha, 16. června 2006.

